

ÖSSZE KOVÁCSOLÓ

A NAGYKOVÁCSI
ÖSSZEKOVÁCSOLÓ
EGYESÜLET KÖZÉLETI
ÉS INFORMÁCIÓS FOLYÓIRATA

www.osszekovacsolo.hu | facebook.com/osszekovacsolo

Magazin | 2022. március / 8. szám
ingyenes kiadvány

Kép: Daily Nagykovácsi

JÁRDAÉPÍTÉS

MÚZEUMI SZOMBAT

VÍZ, CSAPADÉKVÍZ

BÁRDOS IVÁN

AZ ÖTLETEK SORSA...

TALÁN FURCSÁN HANGZIK A KÉRDÉS ÉS A DILEMMA, DE NEM AZ EGYÉNI ÖTLETEINK SORSÁRA GONDOLOK. VANNAK ÖTLETEK, AMELYEK AZ EGYESÜLET BESZÉLGETÉSEIN ÉS KÖZÖS GONDOLKODÁSÁBÓL SZÜLETNEK.

Köztük olyanok, amiket egy kis anyagi és időráfordítással meg lehet valósítani. Ezek sorsán nem kell gondolkodni csak belevágni és megvalósítani. Más ötleteinket szélesebb körben is érdemes megbeszélni, bevonni a falu érdeklődő lakóit és a község vezetését is. Persze vannak elképzeléseink, amiket elteszünk jobb időkre, amikor lesz hozzá pénz, akarat és támogatás. Csak ne fogyjunk ki az ötletekből, akkor majd kialakul az is, hogy mit tegyünk velük.

EZÚTON KÖSZÖNJÜK VISSZAJELZÉSEIKET, MELYPEN AZ ÖSSZEKOVÁCSOLÓ MAGAZIN MEGJELENÉSÉT HASZNOSNAK ÍTÉLTÉK ÉS TARTALMÁVAL KAPCSOLATOSAN ELÉGEDETTSGÜKET FEJEZTÉK KI. IGYEKSZÜNK ENNEK TOVÁBBRA IS MEGFELELNI, EGYÜTTAL A JÖVŐBEN SZÍVESEN KÖZZÉTESSZÜK A FELVETETT TÉMÁKKAL KAPCSOLATOS HOZZÁSZÓLÁSAIKAT.

A magazin az ÖSSZEKOVÁCSOLÓ EGYESÜLET közéleti és információs folyóirata, melyet az egyesületi tagok önkéntes munkája révén, a támogatók hirdetéseiből és hozzájárulásából valósítunk meg. Az átláthatóság jegyében az Egyesület pénzügyeiről - bevételekről és kiadásokról - weboldalunkon tájékozódhatnak: www.osszekovacsolo.hu

A jövőben szívesen helyet adunk Nagykovácsi civil szervezeteinek és további egyéni véleményeknek, vitairásoknak, amelyek településünk és a Nagykovácsi völgy életével, mindennapi ügyeivel foglalkoznak és közérdeklődésre számíthatnak.

Kérjük
támogassa
egyesületünk
működését!

**ÖSSZEKOVÁCSOLÓ
MAGAZIN**

Összekovácsoló Egyesület - Takarekbank Zrt, Nagykovácsi
Számlaszám: 50420898-10000764
Nemzetközi számlaszámunk: IBAN - HU71504208981000076400000000

IMPRESSZUM: Kiadó: Összekovácsoló Egyesület, Nagykovácsi • 2094 Nagykovácsi, Pitypang utca 10. • Felelős kiadó: Kósa Emőke - elnök
Szerkesztésért felelős személy: Strébl Szilvia • Kreatív, nyomdai előkészítés: Greenmango Communication Kft. • Stockfotó: Depositphoto / Adobe Stock
Hirdetésekkal kapcsolatos információ: Koskovic Éva - hirdetes@osszekovacsolo.hu • Nyomdai munka: Innovariant Nyomdaipari Kft. 6750 Algyó, Ipartelep 4.
• ISSN 2677-0059 • E-mail címünk: magazin@osszekovacsolo.hu

A lapban megjelent hirdetések tartalmáért és tipográfiájáért a kiadó és a szerkesztőség nem vállal felelősséget.
Tilos a magazin bármely részének bármilyen formájában való másolása, feldolgozása a jogtulajdonos és a kiadó előzetes engedélye nélkül.

MESÉLŐ ÁGI AJÁNLÁSA

A bátor tengelice

Iszonyú tél volt. Farkasordító hideg. Viharos szél kavarta a havat, egyik-másik madár röptében fagyott meg. A rémült madarak a falu templomának eresze alá gyűltek: az erdőben már nem lehetett kibírni. Mindegyik sirt, jajgogott, annyira fázott.

Akkor a sas, a madarak királya így szólt:
- *Nincs mit tennünk, tüzet kell lopnunk valahol.
Az emberek az égből lopták a tüzet. Megtehetjük mi is.*

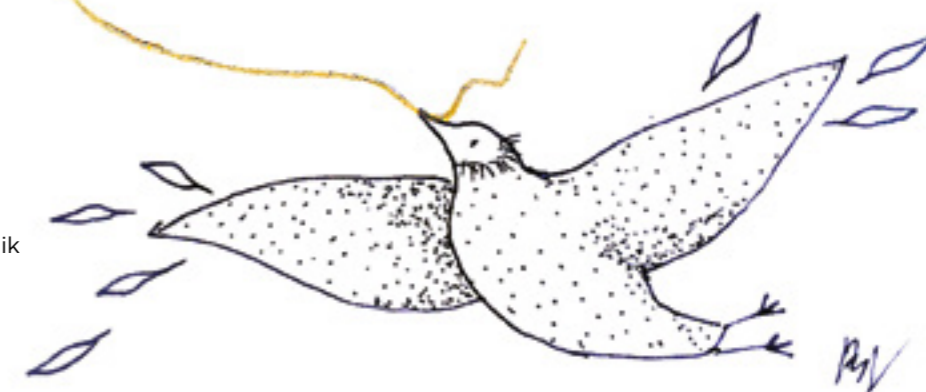
- *Helyes! Jól beszélsz! Igaz! Bölcs beszéd!*
- csiripelték, csipogták, károgták, vijjogták mindenfelől az összesereglett madarak.

Igen ám, de ki lopjon tüzet az égből? A sas azt bizonygatta, hogy ő király, ő nem lothat. A nagy madarak mindenféle kibúvót kerestek: egyiknek lefagyott a szárnya, a másik sántít a bal lábára, a harmadiknak hiányzik egy farktolla, a negyediknek... már nem is tudom, mi baja volt.

A sas úgy döntött, hogy valamelyik apró madárnak kell erre a nagy feladatra vállalkoznia. De a pinty azt mondta, hogy ő csak énekelni tud, lopni nem. A többi is mondott valamit, hogy ne neki kelljen mennie.

Akkor előállt a tengelice, és félénken mondta:
- *Én szívesen elmegyek, csak ne veszekedjete.*

El is indult. Szállt egyenesen föl az égbe, szállt sokáig, végre a nap közelébe ért. Majd megsült szegény, de nem nyugodott addig, míg egy tüzes napsugarat a csőrébe nem fogott. Majd megvakult a fénytől, a tolla pedig leperzselődött a forróságtól. De nem hagyta magát, vitte a didergő föld felé a napsugarat.

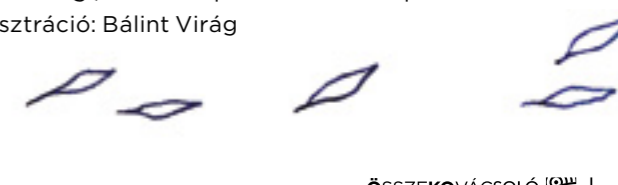
A madarak gyülekezete már messziről érezte, hogy közeledik a tengelice az égi tüsszel. Érezték mindnyájan, mert enyhe szellő lebbent, világosabb lett a mennybolt, csöpögni kezdett az eresz, megrokkant a hó. Mire a tengelice leért a földre, már nyíltni kezdett a hóvirág, és a fű is nyújtogatta friss zöldjét az ég felé.

A madarak nagy örömben, hogy nem kell már fagyoskodniuk, észre sem vették a tengelice csupaszságát.

Csak a szarka látta meg. Menten csörögni kezdett, a többi madár meg csúfondárosan nevetett a bátor tengelicén. Ám a kis madarak köréje gyűltek, és gyorsan felöltöztették. A pirók is adott neki egy tollat, a sárgarigó is. A feketerigó sem sajnált tőle egy farktollat, a vörösbegy pedig sapkát adott neki. Alig akadt madár, aki ne ajándékozott volna legalább egy kis tollpihét a hős madárnak, aki megmentette őket a fagyhaláltól. Végül pedig, mikor már szépen felöltöztették, zengő kórusban dicsérték meg tettét.

Azóta a tengelice minden tél végén lehozza csőrében a napsugarat, és tavasz lesz a földön, azóta olyan furcsa a ruhája: biborszínű a sapkája, és folt hátán folt a köpönyege.

Kovács Ági, metamorphosis meseterapeuta
Illusztráció: Bálint Virág

DR. KNEIPP ISTVÁN

JÁRDAÉPÍTÉS NAGYKOVÁCSIBAN A KLÍMASTRATÉGIA UTÁN A 3. ÉVEZRED ELEJÉN

„Mit gondol, a népuralom önnel, úgymond megtörténik, vagy ellenkezőleg, ön teremti azt?”
(Esterházy Péter 1984)

A januári télben és a februári tavaszban gyors ütemben három járda épül Nagykovácsiban. **Az Ady Endre utca felső szakaszán** az út jobb oldalán, **a Pók utcában** szintén az út jobb oldalán, **a Szeles utcában** az út baloldalán (2:1 a jobb-oldal javára). A majdnem másfél méter széles járdák közvetlenül a nagy forgalmú úttestek mellé kerültek, az ültetendő fasor helyére. A terveket előzetesen nem tette közzé az önkormányzat. Az elmúlt év első felét kitöltő nagy közösségi (kultúrtörténeti) szüleménye a 95 oldalas helyi klímastratégia, melyet az önkormányzat csak az év végén, december 17-én 10 óra 3 perckor tett közzé a honlapján.

Mit mond (ír) a stratégia?

A 95 oldalas írásban egészen a 62. oldalig kell eljutni, hogy olvashassuk a célkitűzést: A közterületekhez kapcsolódó hőszigetelés csökkentése. A 69. oldalon: Fontos cél az utak, különösen a forgalmasabb utak és főút mentének a fokozott fásítása, kiemelten a gyalogos közlekedési felületek mentén. A 74. oldalon: Fontos célkitűzés a közlekedéshez kapcsolódó felületek fokozott zöldítése.

A 66. oldalon: Cél a kerékpáros közlekedés szerepének erősítése, a településen belüli biztonságos kerékpárhasználat infrastrukturális kialakításának megteremtésével és fejlesztésével. **Talán az illetékesek nem olvasták fentieket. Pedig kötelező olvasmány lenne – olvasónaplóval. Így eshetett meg a járdáknak közvetlenül az út melletti elhelyezése, ami több szempontból is kedvezőtlen.**

AZ ELSŐ:

Nincs biztonsági sáv az úttest és a járda között.

Az útügyi előírások (Közutak tervezése 111. oldali ábrán is demonstrált) szerint: Biztonsági terület a járdán a gyalogosok közlekedésére szolgáló felület és az úttest közötti sáv, aminek szélessége 0,5 méter. Ez szolgálhat a fák és sövények elhelyezésére is.

A hagyományos jól bevált gyakorlat szerint a járda a kerítés mellé kerül, így a járda és az út között van bőven hely a fáknek, fasoroknak, ami egyben árnyékot ad a járdára és az úttestre is, csökkentve a hősziget hatást, ahogy ez a Pók utcában több helyen is megvan/volt.

A MÁSODIK:

Ma már akadálymentes járdákat kell építeni. Az akadálymentes járda szélessége minimum 1,5 m. A tervezési útmutató kiter arra, hogy a biztonsági sáv nélküli 1,5 m széles járda csak egy méter szélességűnek tekinthető, ami nem elégséges. Megjegyzem, hogy a már elkészült Pók utcai útsatlakozásoknál a járda kialakítás szintén nem akadálymentes.

A HARMADIK:

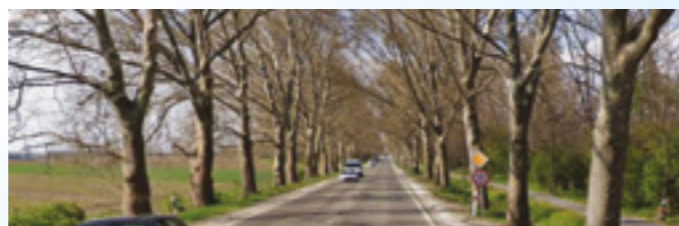
A kerékpáros közlekedés. Eddig lehetett az út szélén kerékpározni, a padkára húzódní. A járdával eltűntette az önkormányzat a padkát. Így keskenyebbek lettek az utak is. Veszélyesebb tekerni ezeken a helyeken.

Az önkormányzat legfontosabb feladata a településfejlesztés. Ennek egyik eszköze a tervezés.

Már az 1994-es ÁRT felülvizsgálat intézkedési feladatként jelölte meg, hogy közterület szabályozási tervet kell készíteni az Ady Endre és Vértés utca teljes hosszára: Járda – fasor – út – fasor – (sétány).

Évek óta jeleztem ennek szükségességét. Talán a klímastratégiára osztott ingyenpénzből - kézzel fogható eredményként - futotta volna erre is.

Kérdezem: Hol lesz a kerékpárút?

Szemléltetésképpen az 5-ös országos főút platánfasora, és Nagykovácsi három útjának fényképe.

ITTHON NAGYKOVÁCSIBAN! ITTHON A POLITIKÁBAN

AZ ÖSSZEKOVÁCSOLÓ EGYESÜLET KÖZPOLITIKAI ESTJE

AZ ÖSSZEKOVÁCSOLÓ EGYESÜLETET LOKÁLPATRIÓTA NAGYKOVÁCSI LAKOSOK ALAPÍTOTTK. FOGLALKOZUNK HELYI KÖZPOLITIKÁVAL, KEZDEMÉNYEZÜNK ÉS FELKAROLUNK CIVIL ÜGYEKET, MONITOROZZUK AZ ÖNKORMÁNYZAT ÉS A KÉPVISELŐ TESTÜLET MUNKÁJÁT, KÖZVÉLEMÉNYT TÁJÉKOZTATUNK (ONLINE ÉS NEGYEDÉVENKÉNT MEGJELENŐ MAGAZINUNKBAN), KÖZÖSSÉGI PROGRAMOKAT SZERVEZÜNK.

Fontos küldetésünknek tartjuk a különböző ügyekben a társadalmi szemléletformálást, az önkormányzatiság, a társadalmi felelősségvállalás és környezetvédelem terén.

Egyesületünkben sokat és sokszor beszélünk az országos politikáról, hogy a döntések hogyan befolyásolják pozitív, vagy negatív irányba az életünket, hogyan képződnek le az önkormányzati működésben. Tapasztaljuk, hogy a mindenkit érintő és sokunkat érdeklő ügyeknek a megvitatása településünkön is szinte csak az online térre korlátozódott, ahol tényleges eszmecsere, kulturált vita nem tud kibontakozni. Úgy gondoltuk, hogy megpróbáljuk az online tértől kicsit visszahódítani a közpolitikai vitákat, és közéleti esteket szervezünk.

A VÁLASZTÁSOK AKTUALITÁSA
MIATT A KÖZELJÖVŐBEN
HÁROM ALKALMAT IS TERVEZÜNK
AZ ÖREGISKOLÁBAN
18 ÓRAI KEZDETTTEL:

2022. MÁRCIUS 4-ÉN,
VENDÉG CSIZMADIA ERVIN
POLITOLÓGUS

2022. MÁRCIUS 25-ÉN,
VENDÉG BÍRÓ-NAGY ANDRÁS
POLITOLÓGUS

2022. ÁPRILIS 13-ÁN,
A VÁLASZTÁSOK UTÁNI
ÉRTÉKELÉS

KOSKOVICS ÉVA - KÓSA EMŐ

VÍZ, CSAPADÉKVÍZ

- mennyiben probléma
és mennyiben lehetőség?

NOVEMBER 10-ÉN BAJÁN, A NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM VÍZTUDOMÁNYI KARÁN RENDEZTÉK MEG A III. ORSZÁGOS TELEPÜLÉSI CSAPADÉKVÍZ-GAZDÁLKODÁSI KONFERENCIÁT. OTT JÁRTUNK MI IS.

A HONLAPUNKON RÉSZLETESEBBEN IS BESZÁMOLTUNK AZ OTT ELHANGZOTTAKRÓL, ITT MOST AZOKAT A KONKRÉT KÉRDÉSEKET, MEGOLDÁSRA VÁRÓ PROBLÉMÁKAT, JAVASLATOKAT FOGLALJUK ÖSSZE, AMELYEK NÁLUNK, NAGYKOVÁCSIBAN IS AKTUÁLISAK. A SZAKEMBEREK EGYIK LEGFONTOSABB ÜZENETE AZ, HOGY **A VÍZGAZDÁLKODÁS OLYAN, MINT A PÓKHÁLÓ: BÁRHOL BELEAVATKOZNAK, MEGBOLYGATJÁK A RENDSZERT, AZ KIHAT A TÖBBIRE IS.**

Azt gondolhatnánk, nekünk itt ezzel nincs különösen fontos feladatunk, hiszen nincsenek jelentősebb természetes vizeink, nincsenek vízbázisaink, amelyekre vigyázni kellene. Budapestről kapjuk az ivóvizet, a szennyvizünk pedig szintén a fővárosba folyik vissza, s mivel rajtunk csak átfolynak a dolgok, nincs ráhatásunk. Természetesen ez így téves, rövidlátó felfogás.

Megtudtuk, hogy az összes katasztrófa kár kétharmadát az árvizek, felhőszakadások, viharok és egyéb hidrometeorológiai események okozzák. Azt is hangsúlyozzák minden alkalommal a vízügyi szakemberek, hogy téves az a felfogás, hogy Magyarország gazdag vizekben. Nagyon is kitétek vagyunk több szempontból is, érzékenyek a vízbázisaink, a folyóink szinte kivétel nélkül határokon át érkeznek hozzánk. A klímaváltozás pedig további problémákat okoz, elsősorban a szaporodó szélsőséges időjárási jelenségek miatt. A legfontosabb üzenet tehát: a vízgazdálkodás egy komplex rendszer!

Az önkormányzati törvény a települések feladatai közé sorolta a vízgazdálkodást, beleértve a vízkárelhárítást, és a víziközmű szolgáltatást. Egyértelmű tehát, hogy **a település területét érintő csapadékvizek károkozás mentes elvezetését** az önkormányzatok kötelesek megoldani.

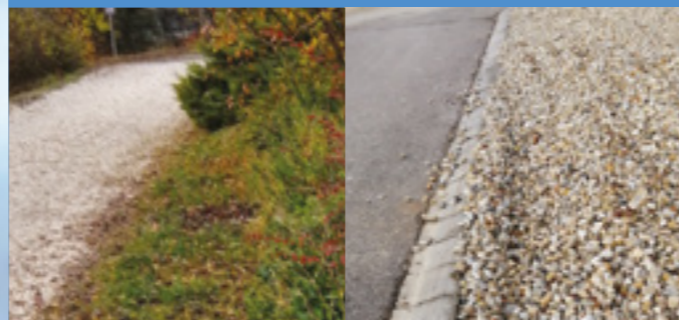
Nehezíti azonban a helyzetet, hogy természetesen ehhez forrásokkal nem rendelkeznek, pedig a vizes beruházások rendkívül drágák, ráadásul közvetlenül mérhető hasznuk nincs.

Minden településnek ki kell dolgoznia a maga személyre szabott integrált települési vízgazdálkodási tervét. Ez egy folyamatban lévő, országos program, amely a Belügyminisztérium irányításával és támogatásával zajlik. Nem csupán a villámárvizek kezelése a feladat, de a talajvízkészletek megőrzése is, illetve cél egy **új szemléletű településfejlesztési stratégiai szemléletmód kialakítása,** amelyben a lakosság érzékenységének, tudatos viselkedésének alakítása is fontos célkitűzés.

A program részeként zajlottak le un. 'LIFE' projektek, mintatelepülések bevonásával. Ezek tapasztalatai rendkívül hasznosak. Fontos hangsúlyozni, hogy a **klímaváltozás** következményeire való felkészülésben **a csapadékvíz témája az egyik legfontosabb** elem, jelentős kockázati tényező. Az a tapasztalat, hogy a csapadékvíz elvezetése, megtartása, hasznosítása sokkal jobban és hatékonyabban valósítható meg, ha bevonják a lakosságot is a megvalósításba, ha az önkormányzat és a lakosság együttműködve, közösen dolgozza ki a legjobb megoldásokat, és valósítja meg a feladatokat.

Rengeteg jó példa, okos megoldás létezik már a csapadékvizek megtartására, ilyen például a 'szivacs város' koncepció. Ennek lényege, hogy arra kell **törekedni, minél több legyen a zöldfelületek aránya.** Jó áteresztő képességű altalajú, szemcsés megoldásokat érdemes választani, ezekbe ültetve a fákat, bokrokat, mert így jelentősen növelhető a települések zöldfelületének aránya.

Németországban például a csatornadíj megállapításánál figyelembe veszik az ingatlan körüli burkolat felületét, annak vízáteresztő képességét. Aki természetközeli megoldást alkalmaz, kevesebb csatornadíjat fizet, mert nála a csapadékból több víz kerül vissza a talajba ahelyett, hogy a csatornába menne.

Ha összegezni szeretnénk, **milyen vízzel, csapadékvízzel kapcsolatos témák vannak Nagykovácsiban,** amelyek megoldásra várnak, mi ezeket tartjuk a legfontosabbaknak:

- **Nagyon drága a vízünk** (országosan az egyik legmagasabb víz- és szennyvízdíjat fizetjük). Nyilván nem okoz ez minden háztartásban gondot, ugyanakkor települési szinten mégis **fontos lenne a takarékos vízhasználat** jelentőségének hangsúlyozása, főleg a nyári, vízhiányos időszakokban. Itt értékelődhet fel rendkívüli módon a tudatosság kérdése, illetve konkrétan a lakossági csapadékvízgyűjtő megoldások szerepe.
- Nagykovácsi meredek utcái egy-egy esőzés után tele vannak hordalékkal, **sok helyen nem megoldott a vízvezetés.** Sem az utak állapota, sem a vízvezető árok minősége nem felel meg az elvárásoknak. A klímaváltozás következtében a helyzet további romlására, nagy nyári záporokra kell felkészülnünk.
- A település mélyebben fekvő részein **a belvizek sok helyen állandó gondot jelentenek,** nem megoldott a vízvezetés egy-egy csapadékosabb időszakban.
- Jellemzően a lakosság többsége még **nem gyűjti a csapadékvizet,** pedig ezzel jelentős drága vízhasználat lenne kiváltható, ami ráadásul tehermentesítené némileg a víziközmű rendszerünket is.
- Országosan is kiemelt jelentőségű program a **vízviszszatartás, a csapadékvizek helyben való megtartása.** Tudomásunk szerint tervben van Nagykovácsiban is egy **záportározó építése.** Reméljük, mielőbb lesz rá pályázati támogatás, hisz tudjuk, az önkormányzatnak saját forrása erre sincs.

Az említett magyarországi kistelepülési **LIFE** projektekre bárki ellátogathat, hogy az ott szerzett tapasztalatok alapján keressen megoldást a helyi problémákra. Mi a tavalyi évben mentünk el **Püspökszilágyra, Nógrád megye 720 lakosú kistelepülésére.** A falu fekvése kicsit hasonló, bár nem veszik körül ilyen magas "hegyek", de a dombvidéki szántóföldekről lezúduló víz így is sok gondot okoz a völgy mélyén fekvő településnek. Egyszerű és jó megoldások születtek ezek megfékezésére, a hordalék megfogására, romboló hatásának korlátozására. Méretes rönkfákból kis szivárgó gátakat építettek a településen kívüli vízvezető árokban. Ezek a természetes akadályok lassítják a víz lefolyását, ellaposítják az árvízcsúcsot és megelőzik az elöntést. A gátak környezetét néhány család "örökbe fogadta", vagyis vállalta a karbantartását - a hordalékok rendszeres eltávolítását. Cserébe a közösség "használatba kapta" a területet, kiváló játszó-és piknikező hely lehet, nyári sátorozás, közös pihenés helyszíne. **Ehhez hasonló megoldásokat, lefolyáslassító rönkgátakat az erdőszettel összefogva mi is könnyen meg tudnánk valósítani.**

A településen belül a mély árok megfelelő idomú burkolattal kerültek kialakításra, mely elsődleges célja a víz áramlásának lassítása - ilyet nálunk, Nagykovácsiban is lehet néhány helyen látni.

Végül az igazi nagy költségigénnyel járó záportározó kiépítését tekintettük meg, amellyel viszont egy csodás természeti élő- és rekreációs pihenőhely jött létre Püspökszilágy határában. Ottjártunkkor ez még nem volt teljesen kész, de a látvány és hangulat így is magával ragadó volt. Nagykovácsiban is szükség lenne záportározó kialakítására, melynek valójában mindkét helyszíne természetesen létezik. **Egyik a Békás tó, amely a falu nyugati határában, a Telki oldal felől lejövvő vizeket tudja-, tudná jobban összegyűjteni egy kis rásegítéssel. A másik az Amerikai Iskolával szemben lévő nádassal benőtt terület, melynek rendezése az Ördögárok-patak átfolyási vízmennyiségének szabályozása miatt is szükséges.**

Nem állunk tehát rosszul, foglalkozni kellene vele. Tervek alapján talán **sok erőforrást magunk is elő tudnánk teremteni egy kis összefogással. De természetesen a kormányzati külső erőforrásokra is nagy szükség lenne.** Jó lenne, ha nem csak beszélne róla, hanem minél több és komolyabb támogatást is adnának a csapadékvíz-megtartás korszerű településszintű megvalósítására. További példákat ismerhetünk meg **Ruzsa és Bátya** község példáján, keressenek rá.

AKI ÉRDEKLŐDIK MÉG A VÍZÜGY KÉRDÉSEI IRÁNT,
ITT TALÁL RENGETEG INFORMÁCIÓT:
WWW.VIZEINK.HU

Képr. fortepan.hu

DEME ZOLTÁN

DEME ZOLTÁN A RENDSZERVÁLTÁS UTÁNI ELSŐ ÖNKORMÁNYZATI KÉPVISELŐK EGYIKE VOLT, EMELLETT AZON NAGYKOVÁCSI LAKOSOK KÖZÉ TARTOZOTT, AKIK A FELVIDÉKRŐL TELEPÜLTEK IDE. VISSZAEMLEKEZÉSEIBŐL KÖZLÜNK NÉHÁNY RÉSZLETET, MELYBEN ARRÓL ÍR, HOGYAN MENEKÜLT ÁT CSALÁDJA AZ AKKORI CSEHSZLOVÁKIÁBÓL MAGYARORSZÁRA, EGY OTT ZAJLÓ KITELEPÍTÉS ELŐL MENEKÜLVÉ. ÍRÁSÁT A CSALÁD MEGŐRIZTE. ZOLI SAJNOS MÁR RÉGEN NINCS KÖZÖTTÜNK. A RENDSZERVÁLTÁST KÖVETŐEN A NAGYKOVÁCSI CIVIL ÉLET EGYIK IGAZI MOTORJA VOLT. A KONKRÉT, MEGFOGHATÓ DOLGOKAT SZERETTE. TÖBBEK KÖZÖTT A TEMETŐI HARANGLÁB ÁLLÍTÁSA, A KASTÉLY KÁPOLNÁJÁNAK HELYREHOZATALA IS KÖTŐDIK HOZZÁ. EMLÉKEIM SZERINT EZT A TÖRTÉNETET NEM MESÉLTE EL, DE SZERENCSÉRE LEÍRTA.

- BÁRDOS IVÁN

"1947 januárjában, az apám által előkészített módon úgy, hogy még a szomszédok sem tudtak semmit, a lakás is teljesen berendezve volt. Délután elment otthonról. Este két lipicai kancával jött haza. Ekkor két tehenünk, két anyadisznó és pár malac volt otthon. Még akkor este elvitték a két tehenet, amit lovakra cserélt el + ráfizetett valamennyit. Elvitték a disznókat, amiért szintén egy lóva vett. Később este megérkezett Óbástól apám jó ismerőse és távoli rokona is. Az előre elkészített 3 szánra felrakták a legfontosabb dolgokat. Aratógép szétszedve, vetőmag, felfüstölt disznó, 3 zsákban a legértékesebb könyvek, szétszedett kocsí, és a háztartáshoz legszükségesebb edények. Ja és az ágyneműk. Úgy, hogy a két legnehezebb szánkót két pár ló, az egyik ágyneműs szánkót pedig egy ló húzta. Éjjel egy óraker hangtalanul kiszánkóztak a faluból, irány Óbást, a magyar határ.

Mi, vagyis anyuka, nővérem Joli, és én, már csak ócska holmokban töltöttük az éjszakát, és kora reggel búcsú nélkül mentünk ki az állomásra, ott felültünk a vonatra. Irány Óbást, ott volt a találkozó. Óbást nem esett közel a vasúthoz. Kb. 7 km-re, már nem tudom, hogy hol szálltunk le, de nem ott, ahol közelebb esett volna, mert féltünk, hogy elkapnak. Ezt az apám elmagyarázta anyámnak, hogy hol szálljunk le. Mikor az állomáson megkérdeztük, hogy merre kell menni Óbástra, mondták, hogy előbb szálljunk le egy megállóval, amit mi természetesen tudtunk, de a vonatok még nagyon ritkán jártak, úgy, hogy kértük, mutassák, vagy magyarázzák el az utat gyalog. Így nekivágtunk hárman a nagy hegyi gyalogútnak, ami sűrű erdőn vezetett át. Erre az útra valamennyien keservesen gondolunk vissza. Anyám és nővérem nehéz kézitáskát, én egy 5 literes zománcozott tejeskannát vittem. A posztócipők eláztak, tele mentek hóval. A nővérem sírva fakadt. Én húztam le a lábáról a cipőt, és kapartam ki belőle a megfagyott nedves havat. Én annyit estem, és ilyenkor a kannát mindig a földhöz vágtam, hogy mire odaértünk, teljesen használhatatlan volt. Anyánk, aki ekkor 45 éves volt, bátorított és biztatott, hogy mindjárt odaérünk. A mindjárt késő délután volt. Három agyonfagyott menekült. Megtaláltuk apámat és bátyámat az Óbásti rokonnál. A szánkók, úgy ahogy elindultak. Így álltak az udvaron. Nekem fogalmam sem volt arról, hogy mi történik. Este lefektettek és elaludtam.

Éjjel apámék, és az egész család rajtam kívül elindultak és szerencsén átértek a határon Zabarközségbe. Ez nem volt nagy távolság, úgy 5-6 km. Amikor felébredtem nagyon megszeppentem, hogy a családból nincs senki. Vigasztaltak, hogy értem a bátyám jön majd, de én nem hittem senkinek. Azt hittem itt hagytak. Egész nap sírtam és szipogtam. Még egy éjszakára lefektetni már nem tudtak volna. Ezt a szüleim is tudták. Este 9 óra tájban megjött a bátyám. Az én örömöm nagy volt.

Szólt, no Zotyos, elindulunk. Már meg voltam vacsoráztatva és nekivágtunk gyalog a hosszú útnak. Edzett srác voltam. 10 éves múltam, és tudtam, hogy csak a saját lábamon jutok át. Az erdőbe érve kérdezgettem, hogy messze van-e még a határ. Ő azt mondta, hogy még messze, de ne beszéljek, mert veszélyes helyen járunk. Azután suttogva, szinte mutogatva kérdeztem, hogy messze van-e még a határ? Ő bólogatott, hogy nagyon. Tele voltam izgalommal, és ezt Ő is tudta. Vagy kétórás erős menet után, én szinte futottam hegyre fel, le, amikor megszólalt, hogy most már megmutatja, hol a határ. Megállt, visszafordult, és megmutatta azt a hegygerincet, amit a hold megvilágított, hogy ott a határ. A nagy izgalom elmaradt, mert én úgy gondoltam, hogy egy lépés lesz az, amellyel a határt átlépelem.

Nemsokára Zabaron voltunk, a plébánia cselédházában, ami egy udvar volt a tisztelendő úr házában. Csak az udvar másik oldalán voltak mellette az istállók, Lovaink már ott eszegettek. A család együtt volt, Géza bátyám nélkül. Azt hiszem, Zabaron 2 napot töltöttünk. A lovak élelme fogytán volt, és Isten bocsássa meg, lopkodtam a plébánia istállójának a padlásáról szénát és zabot. Apám egy lovat eladott, mert valamiből élni is kellett. Még mindig meg volt a két lipicai almásderes. Ebben az időben, ezekbe voltam szerelmes. Mindent én csináltam velük. Etettem, itattam és pucoltam őket.

APÁMÉK KIJÖTTEK,
MEGNÉZTÉK
A FALUT ÉS NAGYON
MEGTETSZETT NEKIK.
BUDÁHOZ
MINDÖSSZE 7 KM.
APÁM ERRE VÁGYOTT.

Apám szinte sohasem volt otthon, mert intézte Salgótarjában, hogy hol tudunk letelepedni. Az első variáció Nagymaros volt. Onnan is kitelepítettek embereket, és az állam adott házat, földet. Egy véletlen folytán, amikor apám és bátyám Pesten jártak szintén ez ügyben, összetalálkoztak a bátyám volt katonai parancsnokával, dr. Vlasics Pállal. Ő rögtön elmondta, hogy Nagykovácsiban lakik, ahonnan a svábokat majdnem mindet kitelepítették, és még van pár üres ház.

Apámék kijöttek, megnézték a falut és nagyon megtetszett nekik. Budához mindössze 7 km. Apám erre vágyott. A hivatalos dolgokat elintézték. Apám Salgótarjában teheratót fogadott, és azzal vitték be Zabarról, amink volt. A lovakat gyalog hajtották be Tarjánba. Apám az egyik pár lovat már korábban el akarta adni, de sajnos a földműveseknek még nagyon kevés pénzük volt. A Salgótarjáni bánya hivatalos személye megnézte a lovakat és a két muraközi nagyon megtetszett neki. Akkor 1947 március elején 4500-Ft-ot ígért értük. Apám nem akart megválni tőlük, én meg a két lipicaitól. De mit számítottam én akkor. Végül is a bánya megvette a két lényegesen könnyebb lipicait 2800-Ft-ért. Később apám megbánta, mert Nagykovácsi hegyes vidék és a nehéz lovakkal nem tudott olyan könnyen mozogni, mint a könnyű lovakkal lehetett volna."

A ZSÍROSHEGYI TURISTAHÁZ ROMJAI

A Zsároshegy tisztásán omladoznak a hajdani Zsároshegyi turistaház falmaradványai. A 80-as években még 40-50 főnek szállást adó turistaházat később magára hagyták, köveit elhordták.

A Nagykovácsitól északkeletre magasodó Alsó-Zsároshegyen a Magyar Turista Egyesület Pénteki Asztala építette fel a 40-50 férőhellyel, 2 étteremmel rendelkező manzárdos turistaházat. 1928 decemberében adták át a forgalomnak. A Budai-hegység turistakalauz leírása szerint a kezdeményezés sikere elsősorban egyik taguk, Fritsch Vencel

áldozatvállalásának volt köszönhető, ezért az épület róla nevezték el, de inkább a Péntekiek Menedékházaként ismerték. 1935-ben átalakították, 1936-ban cserkészotthonnal bővítették.

A turistaház az 1982-es turistaatlasz kiadásának idején még állt és üzemelt, de később magára hagyták, köveit szét-hordták, ma csak bozótos falmaradványai állnak. A turistaház maradványai között felmehetünk az Alsó-Zsároshegy tetején álló Klauzál-emlékműhöz, melyet Kauzál István, az asztaltársaság megalapítója és elnöke tiszteletére emeltek.

Régi képeslap: vosatka.blog.hu

NAGYKOVÁCSI Múzeumi Szombat 2022. APRILIS 23. 10.00-17.00 ÓRA

MÚZEUMI SZOMBAT NAGYKOVÁCSIBAN?!...

Talán furcsán hangzik, de bizony lehetséges... és az ÖsszeKovácsoló Egyesület a résztvevők segítségével meg is szervezi. Hiszen sokkal több néznivaló van körülötünk, mint amire elsőre gondolunk. Vannak nagyszerű szobrok, helytörténeti érdekességek, gyönyörű kristályok. Terveink szerint április végén, egy remélhetőleg szép szombati napon jön el ez a nap. Kiváló helyszínek között sétálhatunk majd és elmélyedhetünk azokban a látnivalókban, melyek a legjobban érdekelnék minket, vagy legközelebb állnak személyiségünkhöz. Lehet ez családi program is, mert a kiállítások minden generációnak érdekesek lesznek. Sokat megtudhatunk majd falunk rejtett értékeiről, hiszen biztosan lesznek olyan látnivalók, amelyeket újdonságként ismernek meg a látogatók.

TERVEZETT HELYSZÍNEK:

Andrássy Kurta János szobrász emlékszoba

Római Katolikus plébánia római emlékei

Teleki-Tisza Kastély műemléképülete és fa csigalépcső

Kastély kápolna és Morvay Katalin kerámiaszobrai

Német Nemzetiségi emlékszoba

Kálvária kápolna és kiállítás

Öregiskola helytörténeti kiállítás

Öregiskola kiállítás

56-os Emlékszoba

Szívtér Kastélya kristály kiállítás

A program ingyenes.
Játékok és nyeremények.
A lebonyolításhoz önkéntesek jelentkezését szívesen fogadjuk.
info@osszekovacsolo.hu

CSA CSA

CSALÁDOK A CSALÁDOKÉRT - NAGYKOVÁCSIBÓL INDULÓ CIVIL AKCIÓ A GYERMEKEKET NEVELŐ, BAJBAJUTOTT CSALÁDOK MEGSEGÍTÉSÉRE

A szociális érzékenység a társadalom kötőszöve - valljuk, szerencsére sokan másokkal.

2020 tavaszán, a járvány kitörésekor rengeteg család került lehetetlen helyzetbe. Sokan vesztették el munkájukat. Egyre jöttek a hírek, főleg a hátrányos helyzetű régiók kistelepüléseiről, de városokból is (Eger, Pécs), hogy folyamatosan növekszik a baj. Ezért indítottuk el ezt az akciót: kértük, hogy azok a családok, akik megengedhetik maguknak, küldjék tovább az egy gyerekre eső családi pótlékukat (kb. havi 15 ezer forintot) olyan családoknak, akik erre nagyon rászorulnak. Később, a járvány konszolidálódása után, az egyes hullámok közben sem nagyon javult a helyzet. Azóta két tél is a járvány jegyében telt el, ami egyébként is mindig nehéz időszak. Ezért akciónk még mindig zajlik. Sajnos csepp a tengerben, de legalább valami. A családi pótlékot ugyanis 2008 óta nem emelték, ami azt is jelenti, hogy azóta értékének felét - a pénzromlásnak köszönhetően - elvesztette. Nem tudjuk, mennyien vannak tisztában azzal, hogy a családi pótlék története 1912-re nyúlik vissza. Azóta létezik. A mai Magyarországon ez 1,7 millió gyereket érint, az állami költségvetésből 2022-ben ez 307 milliárd forintos éves kiadást jelent.

A támogatóktól érkezett pénzt az alábbi szervezetek segítségével, közreműködésével juttatjuk el a rászoruló családoknak:

ÁG SZEGÉNYEKÉRT EGYESÜLET, BOGDÁN JÁNOS ALAPÍTVÁNY, COMMON VIBE EGYESÜLET, IGAZGYÖNGY ALAPÍTVÁNY, OLTALOM KARITATÍV EGYESÜLET, PANNONHALMI KARITÁSZ, SZETA EGRI ALAPÍTVÁNY.

Akkor utalunk 15-15 ezer forintot, amikor összegyűlik annyi a számlánkon, hogy minden szervezetnek jusson. 31 körön vagyunk már túl.

Köszönjük mindenkinek az eddigi támogatást, ha bárki tud segíteni, a továbbiakban is megteheti a következő módon:

NEMZETI MINIMUM ALAPÍTVÁNY MAGNET BANK

SWIFT kód: HBWEHUHB
Számlaszám: 16200106-11610775
IBAN számlaszám:
HU73 1620 0106 1161 0775 0000 0000

Megjegyzés: „CsaCsa (+ az adományozó irányítószáma)”, pl. „CsaCsa2094”

Miközben komoly szociális válság van az országban, és egzisztenciális kiszolgáltatottság jellemzi tömegek életét, meg kellene értenünk, hogy ez nem csupán szociális kérdés, hanem környezetvédelmi, oktatási, munkaerő-piaci, egészségügyi és gazdasági is. Környezetvédelmi a téli fűtési nehézségek miatt, oktatási, illetve munkaerő-piaci pedig azért, mert nem számol a hosszú távú hatásokkal, azzal, hogy gyerekek, nemzedékek jövőjét befolyásolja a nélkülözés, az éhezés, a kilátástalanság.

Akciókhoz sokan járultak hozzá Nagykovácsiból és más településekről is, voltak, akik nagyobb összeggel, mások pár ezer forinttal. Összesen 4,1 millió forintot tudtunk eddig utalni, ami durván azt jelenti, hogy 277 család kapott egy-egy havi plusz családi pótlékot. Persze vannak családok, akik többször is részesültek ebből a segítségből, ha az indokolt volt, illetve többször fordult elő olyan, hogy egy 15 ezer forintos támogatást meg kellett osztani több család között, mert az egyiknek orvosságra kellett, a másiknak villanyszámlára. Elképzelhetetlen történetekkel találkozhattok, ha megnézik a Facebook oldalunkon - www.facebook.com/csacsa2020/ - közzétett beszámolókat.

Itt anonimálva többször is bemutatuk, milyen helyzetekben jött jól ez a kevés krízissegély.

A Családok a családokért akció kezdeményezői:
Hévér Gábor, Horgas Péter,
Koskovics Éva, Kürti Judit

KOSKOVICS ÉVA

RUBIN ESZTER

Rubin Eszterrel beszélgettem írásról, főzésről, Nagykovácsiról

Ha valaki kérdezné tőlem, ki jut eszembe akkor, ha azt hallom, írás és főzés, nekem Te és Dragomán neve ugrana be. Amivel az én szememben 'leelőződ' az utóbbi sokunk nagy kedvencét, az az, hogy te olyan fotókat is készítesz az ételeidről, hogy azok önmagukban kész művészi kompozíciók. Sőt! Dragomán ugyan csodálatosan írja le a receptjeit, de sokszor nagyon hosszán, elkalandozva. Mire végigolvasom, halálosan élvezem ugyan, de elmegy a főzésre szánt idő is. A tereceptjeid rövidiek, igaz, sokszorszokatlan összetevőkkel, de mégsem bonyolultak. És mindig nagyon egészségesek! Tudom, ez nem véletlen. A könyveid pedig... hát, abba nem is mennék bele, mert különben nem hagylak szóhoz jutni a veled készült riportban.

Szóval, az első kérdésem: ki is vagy te, Rubin Eszter?

Elsősorban író, másodsorban gasztronómus vagyok. De ez sokszor nem válik ketté, mivel az írásaimban gyakran megjelenik a gasztrokulturális örökség ezerféle szimbólumot hordozó szépirodalmi interpretációja. A Barhesz című első regényemben a szereplőim rengeteget főznek, esznek, tálnak, felhalmoznak, befőznek, táplálnak, etetnek. Mindez a történet szerves része, és amellet, hogy egyfajta hedonizmus megjelenítése, a szorongásnak, és bizonyos traumáknak is kompenzálása és feloldása.

Próbálkoztál-e más művészeti tevékenységekkel, festéssel, versírással, zenével stb.?

A társadalomtudományi diploma után művészeti iskolát végeztem, és sokáig enteriőrtervezőként dolgoztam. A kreativitás gyerekkorom óta elkísért, és persze próbálkoztam festéssel is, de csak a magam szórakoztatására, mert azt könnyen beláttam, hogy az ezirányú tehetségem nem ér tovább az alkalmazott művészet, tehát a lakberendezési látványtervek határain. Számomra a kiteljesedést sokkal inkább a főzésben rejlő kreativitás, mint egyfajta művészet hozta el, és végül az írás. A klasszikus zene nagyon közel áll a szívemhez, de sosem próbálkoztam hangszerrel, még zeneértőnek sem nevezném magam, pusztán zeneszerető embernek. A pandémia előtt gyakran rendeztünk házikoncerteket a nagykovácsi otthonunkban, és bízom benne, hogy még újra eljöhét az az idő, amikor megint lesz rá biztonságos lehetőség.

Igen, volt szerencsém nekem is eljutni hozzátok két alkalommal is koncertre. Varázslatos volt! Néhányszor voltunk együtt a Tandem Könyvklubban is, és azokból a beszélgetésekből is kiderült rólad néhány dolog. Nem csupán az olvasottságod, ami messze átlag feletti. Nekem meggyőződésem, hogy a családotól kapott háttér erősen befolyásolja az életünket, meghatározza azt, hogy mire visszük az életben. Tudom, hogy a lányod is nagyon kreatív, tehetséges művész, illetve úgy tudom, a szüleid legkevésbé sem voltak művészek. Mesélnél valamit a családotról? Miből jött nálad a te személyes alkotóvágyad, kreativitásod, beleértve az írást, fotózást, főzést?

A lányom valóban hihetetlenül tehetséges, nagyon büszke vagyok rá, és csodálom az egészen egyedi látásmódját. Formatervezőként végzett a MOME-n, azután design kutatással foglalkozott. Most Barcelonában mesterszakos hallgató, Európában egyedülként elnyerte a FabLab ösztöndíját Design for Emergent Future szakon, amit én még értelmezni is alig tudok. Az édesapám mérnök volt, Svájcban, a CERN, ősrobbanást modellező, Nagy Hadronütköztetőjében dolgozott, az anyukám bíró volt. Mindkettejükben óriási kreativitás lakozott, édesanyám gyerekkoromban bútorokat újtott fel, egyedi ruhákat varrt, pulóvereket kötött, az ismerős

gyerekeknek textil képeskönyveket készített. Volt egy saját tervezésű, Iparművészeti Alap által zsűrizett falvédője is, ami kedves darabja volt az én gyerekszobámnak is. A szüleim mindketten remekül, élvezettel és szeretettel főztek. Tehát volt honnan örökölnöm az alkotókedvet.

Mivel egy véletlen folytán ismertük már korábban egymást, nagyon érdekelték a könyveid, ezért megjelenésük után azonnal elolvastam mindegyik regényedet. Le sem tudtam tenni őket. Bátor témák, izgalmas közegben játszódik valamennyi, nagyon mai történetek, persze úgy, hogy mindben ott van a múlt is, továbbá sok interjúban magad is elmondta, hogy nagyon személyesek. Mit mondanál róluk te most, néhány mondatban? Melyik miről szól?

Első két szépirodalmi kötetem szövegét gazdagon átszővi a gasztronómia, vagy még inkább a gasztrománia. A többrétegű történeteknél azonban ez csak a fedő történet. A **Barheszt** személyes tragédiáról, a kisfiam elvesztéséről kezdtem írni, végül más lett, és több. Zsidó családregegy, amely nem csak a halálról és a gyászról szól, sokkal inkább az életről, annak minden szépségével, ambivalenciájával és fájdalmával együtt.

Árnyékkert című kötetem mágikus realista családregegybe ágyazva mutat be egy bántalmazó kapcsolatot, amely nem fizikai erőszakban, hanem tökélyre fejlesztett manipulációs technikákban, és mindent lebíró birtoklási vágyban nyilvánul meg. A bántalmazott fél - a közbeszédben megszokottól eltérően - a pár férfi tagja, a mérgező kapcsolat természetéből fakadóan, fokról fokra veszíti el valóságérzékelését. Az Árnyékkert az elátkozott ábrándok temetője, ahonnan múltunk nyughatatlan kísértetei, rossz döntéseink következményei kelnek útra a fák közt, és elindulnak gyötörni bennünket, akár egy delíriumos álomban.

Minek szenved, aki nem bírja című, legutóbbi regényem azt a tapasztalást járja körül, amely azt mutatja, mintha mindannyiunk közös élménye lenne a kívülről. A fordulatos történet középpontjában a családon belül, generációkon átívelő generalizált szorongás változatos megnyilvánulási formái állnak. Soha meg nem valósuló álmok kergetése, melyek kapuja egy napon megnyílik előttünk, de lehet, hogy már nincs erőnk belépni. Menekülés az élet elől a betegségbe, a lelki defektusok menedékebe, végül a karanténba, ahol igazoltan el lehet rejtőzni a világ elől. A regény szokatlan fénytörésben vizsgálja felül a nyugati ember nézőpontját, amely egyik fő identitásképző forrásnak a saját traumáinkkal való azonosulást tekinti.

Lehet-e kérdezni a további terveidről? Egyáltalán, mitől függ az, hogy milyen könyv lesz a következő? Mennyire más élmény megírni egy regényt és egy 'Rubin Eszter' szakácskönyvet? Mert lássuk be, ezek nem szokványos szakácskönyvek.

Ebben az évben, az első kötetem megjelenésének tizedik évfordulójára tervezem, hogy megjelenjen az irodalmi szakácskönyvem, amit lehet receptekkel és képekkel komplettírozott novelláskötetnek is tekinteni. Ez összefogja és egységessé teszi a kétfelé ágazó tevékenységeimet, úgy-hogy nagyon fontos számomra, és nagy szeretettel írom most ezt a könyvet.

A regényírás nagyon kemény és hosszadalmas, évekig tartó folyamat, amelybe az ember teljesen beletemetkezik, és a végén totálisan benne él a történetben, így válik igazán hitelessé a szöveg. Egy-egy történet nagyon sokáig dolgozik bennem, még jóval a kézirat leadása után is, majd a megjelenéskor szintén új életet kezd élni, és az olvasók értelmezése által új jelentést is kap. Tehát nagyon más munkafolyamat, mint egy szakácskönyv megírása, ami időben belátható, és nagyon egzakt tevékenység, napról napra, megtervezetten le kell főzni bizonyos számú ételt. Mivel én mindent egyedül csinállok, tehát én főzök, én vagyok a food stylist és a fotós is, úgy-hogy ez egyben elég kemény fizikai munka is. Természetesen ez a fajta alkotási folyamat a receptfejlesztéssel együtt, szintén teljes embert és nagyon fókuszált figyelmet kíván.

Végül, ha pár szóban mesélnél arról, hogy kerültél Nagykovácsiba, milyen itt élni számodra?

A 2. kerületben nőttem fel, de sosem szerettem a várost, már kamaszkoromban elvagyódtam. Végül 10 évvel ezelőtt érett meg a helyzet arra, hogy kiköltözzünk. Nagyon boldog vagyok, hogy 2012 óta nagykovácsi lakos lehetek. Minden nap teszek egy nagy sétát a kutyámmal a környező erdőben, és mivel itthon dolgozom, ha tehetem, sosem megyek be Budapestre.

Köszönöm Eszter az interjút! Biztos vagyok benne, hogy sokan várjuk izgalommal az újabb könyvedet, illetve azt is, hogy milyen recepttel lepsz majd meg minket magazinunk mostani számában!

Koskovics Éva

Rubin Eszter BABKA receptje a 13. oldalon olvasható!

PILISI LEN

LÁTOGATÓKÖZPONT
PILISSZENTIVÁN

Egyesületi kirándulás keretében látogatást tettünk Pilisszentivánon a Pilisi Len Látogatóközpontban, amely gyalog az Antónia-árkon levezető sárga vagy a Nagy-Szénásról lejtő piros jelzésű turistaúton közelíthető meg, vagy gépkocsival Solymáron át.

“A látogatóközpontban interaktív természetvédelmi kiállítás mutatja be a Szénások Európa Diplomás Terület élővilágát” - olvasható a bemutatkozásban, de ennél lényegesen többről van szó. A kiállítást rendkívül kreatívan valósították meg, így elmondhatjuk, hogy a természetszerető kiskisiklásoktól kezdve a nyugdíjas korosztályig **mindenki érdeklődését felkeltő és figyelmét lekötő élményközpontot** hoztak létre.

Például nagyon ötletes a kis sötét szoba, ahol az éjszakai állatokat nézhetjük meg és hallgathatjuk a hangjukat, de kézzel foghatóan ismerkedhetünk meg az erdei állatok lábnyomával és szőrzetével egy külön asztalnál, és izgalmas módon kereshetünk növényi és állati élőhelyeket egy hatalmas faliképes puzzlen. Mindemellett fontos ismereteket szerezhetünk például arról, hogy miért vágják ki a fenyveseket a környékbeli erdőkben és telepítenek helyette lombhullató fákat.

Látogatásunk során néhány olyan kérdést is feltettünk a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság munkatársainak, amelyek már régóta érdekeltek minket:

Megtudtuk, hogy a Nagy-Szénás hegy csúcsára a **közelmúltban felkerült fakereszt** kihelyezőjével nincs kapcsolatuk. A Szénás-hegycsoport Európa Diplomás Terület és egyúttal a fokozottan védett Budai Tájvédelmi Körzet fenntartásáért felelős szervek a mai napig nem tudták kideríteni az **illegális elhelyezők** kilétét, így nem történhetett meg annak engedélyezése és a védett természetvédelmi környezetnek megfelelő telepítése sem, így bármi történik az objektummal vagy vele kapcsolatban az ott kirándulókkal annak egyelőre felelőse sem lesz található.

Az **Európa diplomás terület** címet az Európa Tanács adja azon természetvédelem alatt álló területeknek, ahol kiemelkedő természeti értékek találhatóak és a terület természetvédelmi kezelése is példamutató. **Három ilyen terület van Magyarországon:** egyik Ipolytarnócon, a másik a Tihanyi-félszigeten, a harmadik pedig itt, **Nagykovácsi, Pilisszentiván, Piliscsaba és Solymár települések között.** Reméljük, sikerül megtartani ezt a címet! A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság egymagában biztosan nem fogja tudni

megvédeni a természetet a mi környezetünkben, ezért tehát mindannyiunknak tenni kell érte.

Jó hír, hogy **2022-ben megújításra kerül a Nagy-Szénás tanösvény** és várhatóan 2023-ra elkészül hozzá az új kísérőfüzet is.

Másik kedvenc kiránduló helyünk a **Kutya-hegy és nyugat felé hosszan elnyúló fennsíkja**, melyen van egy szabályos halmokból és mélyedésekből álló területrész (lásd légi-fotó). Erre a kérdésre is választ kaptunk: feltehetőleg az 1930-as vagy talán inkább később, az 1950-60-70-es évek fenyő telepítési hulláma során készültek ezek a szabályos sorakozó gödrök és barázdák az ültetések előkészítéseként, de maga a feketefenyő-telepítés végül ezen a helyszínen szerencsére nem történt meg.

Ugyanezen a területen láthatunk egy elkerített, kb. 10x10-es területet, mely a **vadkizárásos kutatás** egyik helyszíne. Ilyen kutatási helyszín van még másol is, nem csak gyeper, hanem erdős területen is. Mindegyik mellett van egy-egy kijelölt, kevésbé látványos kontrollterület is, amely az összehasonlításra szolgál. **A kutatás célja, hogy megnézzék, hogyan változik egy terület növényvilága, ha kizárják onnan a vadakat.** A gyepterület esetében érzékelhetően nincs jelentős különbség, ezzel szemben a vadak elől elzárt erdős helyszínek és kontrollterületeik között már tapasztalható. Erdőszegély területeken cserjésesedés jelentősebb azokon a mintaterületeken, ahol a vadak ki vannak zárva, illetve ezért a fásszárú fajok előtérbe kerülnek, és a lágyszárú fajok visszaszorulása jellemző. Az erdős területeken pedig a cserjék visszaszorulása tapasztalható a fafajok előnyére.

Fontos információ még, hogy a Szénás-hegycsoport területe fokozottan védett, ezért a turistajelzéssel nem ellátott útvonalak szabadon nem látogathatók, csak szakvezetővel. Ilyen például az **Ördög-torony** és a **Borbás-gerinc**, az Iványi-hegy egy kinyúló gerince, melyet **Borbás Vincéről, a pilisi lent felfedező botanikusról** neveztek el.

A PILIS A PILIS LEN LÁTOGATÓKÖZPONT szombaton és vasárnap 10-16 óra között tart nyitva, de csoportokat előzetes bejelentkezés alapján hétköznap is fogadnak, illetve tartanak tematikus és családi programokat, sőt nyári napközis gyerektáborok is lesznek idén.

Minderről bővebben és aktuálisan a www.dunaiopoly.hu weboldal Pilisi Len Látogatóközpont oldalán és a www.facebook.com/pilisilenlatogatokozpont oldalon tájékozódhatunk.

Cím: **Pilisszentiván, Bányász u. 17.**
Előzetes bejelentkezés: pilisilen@dinpi.hu

Babka

A TÉSZA:

- 1 kg liszt
- 1 tojás
- 4,6 dl víz
- 2 evőkanál barna nádcukor
- 5 dkg friss élesztő
- 8 evőkanál olaj
- 1/2 teáskanál só

A TÖLTELÉK:

- 1 bögre (2,5 dl) jó minőségű, magas zsírtartalmú kakaópor
- 1 bögre barna nádcukor
- 1 dl olaj

- A tészta hozzávalóit a dagasztógépbe teszem, az élesztőt belemorzsolom. A tésztát megdagasztom, duplájára kelesztem, és vékony téglalapra nyújtom.
- A töltelék hozzávalóit sűrű masszává keverem.
- Rákenem a tésztára, és a hosszú oldalánál kezdve, feltekerem. A tekercset egy éles késsel hosszában félbevágom. Megfonom, koszorú formára rendezem, és a végeit összeillesztem.
- 190 fokra előmelegített sütőben 30-35 perc alatt megsütöm.

RUBIN ESZTER RECEPTJE

CSÓKA KRISZTINA
**KUTYÁINK
 TAVASZI
 PARAZITA-
 ELLENES
 VÉDELME**

HAMAROSAN ÚJRA ITT A TAVASZ, NAGYOBB SZÁMBAN JELENNEK MEG A KISÁLLATAINKAT FENYEGETŐ KÜLSŐ ÉLŐSKÖDŐK. MANAPSÁG MÁR A VÉDEKEZÉSNEK SZÁMOS MÓDJA VAN, HOGY PONTOSAN MELYIKET VÁLASSZUK, AZT FELTÉTLENÜL BESZÉLJÜK MEG AZ ÁLLATORVOSSAL. Általában érdemes egy **kockázatfelmérést** is átgondolnunk, hogy mennyi az esély a fertőződésre, **mennyire fertőzött területen élünk, és milyen területekre utazunk** a kisállatunkkal. A közös élettér, a **szorosabb kontaktus miatt egyre fontosabb hogy az állataink parazita-mentesek legyenek.** Továbbiakban a kutyákról írok, de a macskák és nyulak, stb. külső parazita elleni védelme is nagyon fontos, **fajra jellemző, és állatorvossal egyeztetett valamilyen védelemre minden állatnak szüksége van.** Tehát a kutyáknál **leginkább a bolhák, kullancsok, és újabban a szúnyogok által terjesztett férgék elleni védelemről kell gondoskodnunk.** A bolhákról fontos tudni, hogy ezek egyes galandférgék közti gazdája is, amik az emberbe is bekerülhetnek, tehát **ez zoonózis, ezért főleg a kisgyerekek védelme érdekében a gyermekekkel is rendelkező családokban a bolha elleni védekezés különösen fontos.** Súlyos bolhafertőzésnél a kutya akár vérszegénnyé is válhat, valamint sokszor előfordul allergiás reakció is.

A bolhás kutya sokat vakarózik, rágja magát, ezért az irritált bőrfelületen sokszor előfordul bőrgyulladás, baktériumos felülfertőződés is, ami természetesen állatorvosi ellátást igényel.

A kullancsok a kutyákra veszélyes, sokszor halálos betegségeket is terjeszthetnek, sajnos a kullancs-állomány jelentős része fertőzött valamilyen kórokozóval. Kutyákra a legveszélyesebb kullancs által terjesztett betegség a **babézia**, ami magas lázzal jár, a vérbe bekerült kis vérélősködő kórokozók roncsolják a vörös vértesteket. Ez a betegség, **ha nagyon korán észreveszik, akkor gyógyítható,** állatorvos által adott speciális gyógyszerrel és infúzióval, de nagyon sok esetben a babéziás kutya halálát nem lehet elkerülni. Az is előfordulhat, hogy a magát jól megszívott kullancs kiesik a kutyából, esetleg a lakásban, majd ott ezután az emberbe is belemehet.

A kullancsok a babézián kívül a **lyme-kórt is terjesztik,** ami kutyára és emberre is veszélyes, valamint egyéb, kevésbé ismert és elterjedt betegségeket is terjeszthetnek.

Néhány éve már hazánkban is megjelent a **szúnyogok által terjesztett bőr- és szívférgesség,** amit a Dirofilaria nevű fonalféreg okoz. A szúnyogok csípésével a lárvák bekerülnek a házi kedvencek testébe, majd a fertőzött állat vérével szívó szúnyog a következő csípésnél továbbviszi a fertőzést. Ez az élősködő is sok esetben zoonózis, tehát az ember is fertőződhet. (Folytatás a 15. oldal tetején.)

A bőr- és szívférgesség is gyógyítható, de a megelőzés a legfontosabb. A szívférgesség kezelés nélkül a kutya halálát okozza. A megelőzés, és ha szükséges, a gyógyítás érdekében is nagyon fontos erről a témáról is rendszeres állatorvosi konzultáció. Ha nem folyamatos a védettség, akkor az első kezelés előtt ajánlatos az állatorvosnál vérből szívféreg tesztet csináltatni.

A külső élősködők elleni védekezés az egyre melegebb időjárási viszonyok miatt már egész évben aktuális lehet. Csak a tartós, heteken át tartó erősen fagypon alatti hőmérséklet tizedeli meg a természetben ezeket az élősködőket. Sokféle hatásos szerből választhatunk. **Létezik nyakörv, csepp, gyógyszer, sőt homeopátiás, vagy gyógynövényes**

védekezés is. A kutya életkorától, egészségi állapotától, veszélyeztetettségétől, életmódjától is függ, hogy melyiket válasszuk. Amelyik kutya gyakran fürdik természetes vizekben, ne használjon nyakörvet, amiből a kioldódó hatóanyag a vizek élővilágára is veszélyes lehet. A gyakran fürdetett, esetleg nagyobb szőrű show kutyáknak nem tanácsos rácspegethető oldatot használni, mert összeragadhat tőle a szőrzet, és a fürdetéssel jelentősen csökken is a hatása.

Bármelyik védekezést is választjuk, én javaslok egy évenkénti **máj kontroll vérvételt, hiszen ezek az anyagok erősen igénybe vehetik a kutya máját.** Erről is, ahogy a megfelelő egyedi **védekezés kiválasztásáról is mindenképpen konzultáljunk azzal az állatorvossal, akiben megbízunk.**

Tudta-e?
 Did you know?

A tavasz beköszöntével legtöbbször nekilátunk a kerti munkáknak.

A tavaszi metszéssel, gyepápolással munkákkal nem kevés **kerti hulladék termelődik.** Legyünk környezettudatosak - úgy, hogy a keletkező zöld hulladék

minél nagyobb arányát **jutassuk vissza a természetbe.**

Az ágakat daráljuk le és használjuk mulcsnak, de a többi nyesedéssel együtt komposztálhatjuk is. Másik megoldás - **a zöld hulladék elszállítása** - mely történhet a szemétszállítási szolgáltatás keretén belül (nyári időszakban havi 2 alkalommal) vagy az **Önkormányzat által szervezett ingyenes zöldhulladék szállítással.** Amennyiben az utóbbi opció mellett döntünk, úgy figyeljünk rá, hogy **akkor tegyük ki a hulladékot, amikor elszállítják,** hogy utcáink ne alakuljanak ideiglenes zöldhulladék lerakóvá. Sajnos sokan a zöldhulladéktól úgy szabadulnak meg, hogy kiviszik az erdőbe, ami egyrészt veszélyes az erdő élő világára, másrészt pedig szabálytalan és büntetendő.

Védjük együtt a környezetet és a saját környezetünket!

Most of us start gardening with the arrival of spring.

A lot of green waste is generated during the pruning and lawn care period. Try to be environmentally conscious - and recycle most of this generated green mass. The branches can be cut up into smaller pieces for the compost, or be ground down for usage as mulch. Other options are the organized collection of green waste provided - two times every month - by the garbage collection service, or the free service organized by the local council.

If we choose the latter option then try to only place the green waste out on the street a few days before the given date - so that our streets don't turn into temporary landfills of green waste.

Unfortunately, a lot of people get rid of this waste by taking it out into our nearby forests. This is not only dangerous for the environment but it is also strictly forbidden by law.

Let's protect the environment and our surroundings together!

**ÚJ GUMISZERVIZ
 NAGYKOVÁCSIBAN!
 PÓK UTCA 60.**

**TELI GARÁZS KFT.
 GUMISZERVIZ**

www.teligarazs.hu
 06 26 / 38 99 99
 06 20 / 353 3320

English

TO KEEP YOU UP TO DATE WITH THE LATEST NEWS AND INFORMATION REGARDING OUR ACTIVITIES AND WHAT IS CURRENTLY HAPPENING IN NAGYKOVÁCSI, PLEASE VISIT OUR WEBSITE TO READ MORE ENGLISH LANGUAGE ARTICLES AT: WWW.OSSZEKOVACSOLO.HU/EN

A SHORT SUMMARY for our English language readers

Our magazine opens with a tale about a brave little bird. The following is a local architect's summary and review of **developments regarding pedestrian and bicycle traffic** in Nagykovácsi. The conclusion is that most developments lack well-thought-out planning and also lack consultation with local residents.

Our association wants to make those living here more informed on political matters, preferably in a way that is independent of any parties. From now on we will **regularly organize lectures and open discussions with political scientists**.

The following article is about **water and rainwater management** - presenting good examples to follow. We also report on a conference on this topic and outline the dangers involved and the tasks ahead.

We will continue to provide recollections related to the **history of Nagykovácsi**. We are now releasing **Zoltán Deme's recollections of how he arrived in Nagykovácsi from Czechoslovakia after the Second World War**. He is unfortunately no longer with us, but he has written his own memoir that we can quote from.

We are announcing an **Open Museum Saturday in the village on the 23rd of April**. It will be hosted in a total of ten different locations - letting everyone enjoy the sights and cultural offerings of Nagykovácsi.

Once again, we publish a **report on the Families for Families movement**, that helped economically hard-hit families across the country.

Writer Eszter Rubin, resident of Nagykovácsi. We share a conversation with her about her books, cooking, family, and things in the world. We can get to know a local writer who lives and works among us a little better.

Our association visited the **Pilis flax visitor center** in Pilisszentiván. This is a great, interactive museum. Interesting for both adults and children. In our article, we highly recommend you to come and visit.

Finally, an **article for dog owners about protecting their pets from parasites** and other useful information.

SzívTér Kastélya
Kulturális Központ és Galéria

WWW.SZIVTERKASTELYA.COM

Kristályok · Ásványok

Hozd magaddal a gyerekeket is!

Európa harmadik legnagyobb privát kristály- és ásványgyűjteménye a SzívTér Kastélyban... itt, Nagykovácsiban.

Megtekinthetők az 550 millió éves Herkimer gyémántok, vagy a több mint 85 kg -os braziliai füstkvarc és további több száz ritkaság a világ minden tájáról.

A kiállítás megtekintése kizárólag időpont egyeztetés alapján történik!

Felnőtt belépő: 1500 Ft
Nyugdíjas belépő: 800 Ft
Gyerek belépő (3 - 18): 500 Ft

Időpont egyeztetés:
Névai András: +36 30 507 6989
Lőrincz Zsófia: +36 70 624 5494
Cím: 2094 NAGYKOVÁCSI
Kossuth Lajos utca 16.

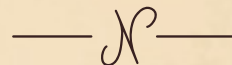
Náncsi néni vendéglője[®]

*"Legjobban a mama főz,
mi megpróbáljuk utánacsinálni."*

Kedves Vendégeink!

Tavasszal is várjuk Önöket szeretettel és sok-sok finomsággal, hangulatos kerthelyiségünkben, napsütéssel, madárcsicsergéssel, játszótérrel, lelket melengető pálinkával, saját termelésű badacsonyi Olaszrizlinggel, óriás túrógombóccal és a 42 éve megszokott szezonális, hétvégi ajánlatokkal.
Gyerekekkel és kutyával is jöjjenek bátran!

Tavaszi ajánlatunkból kínálunk:

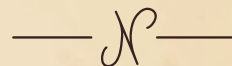
Anyukám zöldborsóleveese

Sárgaréppával és vajas galuskával.

Narancsos kacsamell friss salátával

A kacsamelleket két napig zöldfűszeres olívaolajban pácoljuk, majd a kemencében megsütjük. Felszeleteljük és gyömbéres, mézes narancsmártással, sült rozmaringgal, gombás rizzsel és friss salátával tálaljuk ezt az ínycséget.

Várjuk foglalásaikat!

Telefon: **+36 1 397 27 42**

e-mail: **info@nancsineni.hu**

Cím: 1029 Budapest, Ördögárok u. 80.

www.nancsineni.hu

Szeretettel várjuk Önöket!

Náncsi Néni Vendéglője

